

Вноситься
Кабінетом Міністрів України

Ю. СВИРИДЕНКО

“ ”

2026 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення відповідальності за правопорушення у сфері управління відходами

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., № 51, ст. 1122) такі зміни:

1) статтю 52 викласти в такій редакції:

“Стаття 52. Псування, забруднення та/або засмічення земель і ґрунтів

Псування сільськогосподарських угідь та інших земель, забруднення земель і ґрунтів хімічними та радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами та/або засмічення відходами —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від восьмисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, або такі, що завдали довіклію великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до дев'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності — від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невжиття заходів по боротьбі з бур'янами —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб,

громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від восьмисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. У статтях 52, 72, 73, 82, 82⁶, 82¹² та 152 цього Кодексу великою шкодою, завданою довкіллю, вважається така шкода, яка становить від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

2) статтю 72 викласти в такій редакції:

“Стаття 72. Знищення або пошкодження лісу

Знищення або пошкодження лісу внаслідок його забруднення хімічними або радіоактивними речовинами, стічними водами, нафтою і нафтопродуктами, відходами, підтоплення, осушення та інших видів шкідливого впливу, що спричиняє його усихання чи захворювання, —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від восьмисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті або такі, що завдали довкіллю великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до дев'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

3) статтю 73 викласти в такій редакції:

“Стаття 73. Засмічення лісу відходами

Засмічення лісу відходами, —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від восьмисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті або такі, що завдали довкіллю великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до дев'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

4) статтю 82 викласти в такій редакції:

“Стаття 82. Порушення вимог щодо управління відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення (відновлення або видалення)

Порушення вимог щодо управління відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення (відновлення або видалення), —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян – суб’єктів підприємницької діяльності – від восьмисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті або такі, що завдали довіклію великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до дев’ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян – суб’єктів підприємницької діяльності — від двох тисяч п’ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

5) статтю 82¹ викласти в такій редакції:

“Стаття 82¹. Порушення порядку ведення обліку відходів та/або подання звітності у сфері управління відходами

Порушення порядку ведення обліку відходів та/або подання звітності у сфері управління відходами, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб’єктів підприємницької діяльності від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

6) статтю 82³ викласти в такій редакції:

“Стаття 82³. Приховування, викривлення або відмова від надання повної та достовірної інформації за запитами посадових осіб і зверненнями щодо безпечності утворення відходів та управління ними, у тому числі про аварійні скиди відходів та їх наслідки

Приховування, викривлення або відмова від надання повної та достовірної інформації за запитами посадових осіб і зверненнями щодо безпечності утворення відходів та управління ними, у тому числі про аварійні скиди відходів та їх наслідки, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб’єктів підприємницької діяльності від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, —

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян – суб’єктів підприємницької діяльності від чотирьохсот до шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

7) у статті 82⁴:

у назві та абзаці першому частини першої слово “утилізації” замінити словом “оброблення”;

у частині першій:

в абзаці першому слова “охорони навколишнього природного середовища, обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій, органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища” замінити словами “управління відходами”;

абзац другий викласти в такій редакції:

“тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб’єктів підприємницької діяльності – від чотирьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

8) статтю 82⁵ викласти в такій редакції:

“Стаття 82⁵. Порухення вимог щодо передачі відходів

Передача відходів, що не є небезпечними, суб’єктам господарювання у сфері управління відходами, що не мають відповідного дозволу на здійснення таких операцій, або передача небезпечних відходів суб’єктам господарювання у сфері управління відходами, що не мають дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб’єктів підприємницької діяльності — від чотирьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

9) статтю 82⁶ викласти в такій редакції:

“Стаття 82⁶. Порухення встановлених правил і режиму експлуатації об’єктів оброблення відходів

Порухення встановлених правил і режиму експлуатації об’єктів оброблення відходів (установок та/або виробництв з оброблення відходів, полігонів, шламосховищ, золовідвалів тощо) —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб’єктів підприємницької діяльності — від чотирьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, або такі, що завдали довікілью великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності у розмірі від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

10) статтю 82⁸ виключити;

11) доповнити Закон статтями 82⁹— 82¹² такого змісту:

“Стаття 82⁹. **Порушення встановленого порядку подання декларації про відходи або неподання такої декларації**

Порушення встановленого порядку подання декларації про відходи або неподання такої декларації, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 82¹⁰. **Невжиття заходів з ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, нездійснення обліку несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений**

Невжиття заходів з ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, нездійснення обліку несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, які виявлені або розміщені у межах територіальної громади на землях комунальної власності, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб органів місцевого самоврядування від двохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невжиття заходів з ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ, нездійснення обліку несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, які виявлені або розміщені за межами населених пунктів на землях державної власності, у разі відсутності землекористувача або власника такої земельної ділянки, —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб місцевих державних адміністрацій від двохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 82¹¹. **Відсутність плану управління відходами**

Відсутність плану управління відходами —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 82¹². **Здійснення операцій з оброблення відходів без відповідного дозволу або недотримання показників і умов дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів**

Здійснення операцій з оброблення відходів без відповідного дозволу або недотримання показників і умов дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від чотирьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, або такі, що завдали довікільлю великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до дев'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

12) статтю 91³ виключити;

13) статтю 152 викласти в такій редакції:

“Стаття 152. Порушення національних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів

Порушення національних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів, правил благоустрою територій населених пунктів —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від чотирьохсот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, або такі, що завдали довікільлю великої шкоди, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до дев'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності — від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.”;

14) у частині першій статті 219 слова та цифри “частиною другою статті 52” замінити словами та цифрами “частиною третьою статті 52”;

15) у частині першій статті 242¹:

слова і цифри “частиною першою статті 52” замінити словами і цифрами “частиною першою та другою статті 52”;

цифри “80—83” замінити цифрами “80—82⁷, 82⁹—83”;

цифри “91¹—91⁴” замінити цифрами “91¹—91², 91⁴”;

16) у статті 255:

у частині першій:

в абзаці двадцять дев'ятому пункту 1 слова “поводження з відходами” замінити словами “управління відходами”;

пункт 2⁵ після цифр “96²” доповнити цифрами “,152”;

пункт 9 доповнити абзацом такого змісту:

“громадський інспектор благоустрою населених пунктів (стаття 152);”;

в абзаці першому пункту 15 слова і цифри “частина друга статті 52” замінити словами і цифрами “частина третя статті 52”;

у частині другій:

у пункті 7¹ слова і цифри “частина друга статті 52” замінити словами і цифрами “частина третя статті 52”.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Для територій, які включені до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 28 лютого 2025 року № 376, за винятком тимчасово окупованих територій, дія статей 82¹⁰ та 82¹¹ цього Закону, набирає чинності через 12 (дванадцять) місяців з дня припинення воєнного стану на всій території України та територій для яких не визначена дата завершення бойових дій.

3. Внести зміни до таких законів України:

1) у частині другій статті 105 Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 17, ст.99):

у пункті 3:

слова “хімічними та” замінити словами “ хімічними або”;

слова “виробничими і побутовими” виключити;

слово “шкідливими” замінити словом “забруднюючими”;

у пункті 4 слова “засміченні лісів побутовими і промисловими відходами” замінити словами “засміченні лісу відходами”;

2) пункт “в” частини першої статті 211 Земельного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3, ст. 27) викласти в такій редакції:

“в) псування сільськогосподарських угідь та інших земель, забруднення земель і ґрунтів хімічними або радіоактивними речовинами,

нафтою та нафтопродуктами, неочищеними стічними водами та/або засмічення відходами;”;

3) у Законі України “Про охорону земель” (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 349):

частину другу статті 1 доповнити абзацом такого змісту:

“засмічення земель — розміщення, накопичення або залишення на земельній ділянці відходів, речовин, матеріалів чи предметів, не пов’язаних з її цільовим призначенням, з порушенням вимог законодавства, що призвело або може призвести до погіршення якісного стану земель, зниження родючості ґрунтів чи обмеження використання земель за цільовим призначенням;”;

Статтю 46 викласти в такій редакції:

“Стаття 46. Охорона земель і ґрунтів від псування, забруднення та/або засмічення відходами

Суб’єкти господарювання, які є власниками земельних ділянок або землекористувачами, під час здійснення ними господарської діяльності забезпечують виконання заходів щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів та екологічно безпечно управління ними.

Суб’єкти господарювання у сфері управління відходами, під час здійснення ними господарської діяльності, пов’язаної зі збиранням, купівлею, зберіганням, перевезенням, відновленням та/або видаленням відходів відповідно до законодавства, та які є власниками земельних ділянок або землекористувачами, забезпечують:

виконання заходів щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів та екологічно безпечно управління ними;

максимальне збереження ґрунтового покриву на основі обраного оптимального варіанта територіального розміщення об’єктів оброблення відходів;

зняття родючого шару ґрунту, його складування, збереження та використання при рекультивації земель, покращенні малопродуктивних земель і благоустрою населених пунктів;

запобігання негативному впливу об’єктів оброблення відходів, що використовуються для збирання, купівлі, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів на ґрунтовий покрив прилеглих територій;

рекультивацію земельних ділянок після ліквідації об’єктів оброблення відходів.

Суб’єкти господарювання (юридичні особи або фізичні особи — підприємці), а також громадяни, діяльність яких пов’язана зі збиранням або зберіганням відходів, зобов’язані забезпечувати своєчасну передачу та перевезення відходів суб’єктам господарювання у сфері управління

відходами, які мають дозвіл на здійснення таких операцій, або ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами, у разі передачі небезпечних відходів.

Забороняється несанкціоноване скидання та/або розміщення відходів у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на землях природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, у межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини.

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також суб'єкти господарювання, господарська діяльність яких передбачає утворення, зберігання та видалення відходів, у тому числі небезпечних, здійснюють моніторинг місць утворення, зберігання та видалення відходів та вживають заходи щодо відвернення та/або ліквідації наслідків негативного впливу відходів на здоров'я людей та довкілля, відповідно до Порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Операції з управління відходами (збирання, перевезення, відновлення або видалення відходів) здійснюються відповідно до вимог Закону України “Про управління відходами”.”;

4) у Законі України “Про управління відходами” (Відомості Верховної Ради України, 2023 р., № 17, ст. 75):

частину п'яту статті 12 викласти в такій редакції:

“5. Збирання, перевезення та/або оброблення відходів, власник яких не встановлений, організовують:

1) виявлених або розміщених за межами населених пунктів на землях державної власності — землекористувачі або власники таких земельних ділянок, а у разі їх відсутності — Рада міністрів Автономної Республіки, місцеві державні адміністрації;

2) виявлених або розміщених у межах територіальної громади на землях комунальної власності — органи місцевого самоврядування.

Збирання, перевезення та/або оброблення таких відходів здійснюють суб'єкти господарювання у сфері управління відходами.”;

у пункті 3 частини першої статті 20 слово “державного” замінити словом “ведення”;

у частині 1 статті 25:

пункт 7 виключити;

пункт 8 викласти в такій редакції:

“8) ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, здійснення обліку несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, виявлених або розміщених за межами населених пунктів на землях

державної власності, у разі відсутності землекористувача або власника такої земельної ділянки;”;

пункт 7 частини другої статті 26 викласти в такій редакції:

“7) ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, здійснення обліку несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, виявлених або розміщених у межах відповідної територіальної громади на землях комунальної власності.”;

у частині першій статті 57:

пункт 3 викласти в такій редакції:

“3) порушення порядку ведення обліку відходів та/або подання звітності;”;

пункт 4 виключити;

5) у Законі України “Про місцеві державні адміністрації” (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20, ст. 190):

у пункті 6 частини першої статті 16 слова “утилізацією і захороненням промислових, побутових та інших” замінити словами “обробленням (відновленням та видаленням)”;

у частині першій статті 20:

пункт 5 викласти в такій редакції:

“5) розробляє, погоджує та затверджує регіональний план управління відходами відповідно до Закону України “Про управління відходами” та забезпечує його виконання;

доповнити частину пунктом 5¹ такого змісту:

“5¹) здійснює ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ, облік несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, виявлених або розміщених за межами населених пунктів на землях державної власності, у разі відсутності землекористувача або власника такої земельної ділянки;”;

б) підпункт 26 пункту “а” частини першої статті 30 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170) викласти в такій редакції:

“26) ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, здійснення обліку несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений, виявлених або розміщених у межах відповідної територіальної громади на землях комунальної власності;”.

**Голова
Верховної Ради України**